

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 587

van **ARNOUT COEL**

datum: 13 januari 2023

---

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Sigmaplan - Demervallei en vallei van de Laak

Op 2 april 2021 stelde de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter' definitief vast. Dat plan omvat de herinrichting van de Demervallei en de vallei van de Laak op het grondgebied van Aarschot, Begijnendijk, Diest, Rotselaar, Scherpenheuvel-Zichem en Tremelo. Zo worden, naast het garanderen van de veiligheid van woon- en industriezones tegen overstromingen, ook de natuurlijke en landschappelijke kenmerken van deze belangrijke rivier en haar vallei hersteld en wordt een toeristisch-recreatieve ontwikkeling op een duurzame manier bevorderd. Ook werden doelstellingen voor landbouw en socio-economische ontwikkelingen geïntegreerd. Tegelijk werd ook een groot gebied als erfgoedlandschap aangeduid, en werd heel wat agrarisch gebied omgezet in natuurgebied of agrarisch gebied met ecologisch belang.

De Vlaamse Regering bekrachtigde ook de uitvoering van het Sigmaplan, met name de geactualiseerde planning en verdere inrichting van winterbed en wetlands en de toepassing van het flankerend beleid in de Demervallei en de Laak.

1. Kan de minister een overzicht geven van de al door De Vlaamse Waterweg (DVW) uitgevoerde werken in het kader van het Sigmaplan in het gebied gevat door dit RUP? Graag een geannualiseerd overzicht met opgave van de precieze werken, de uitvoeringsperiode en de kostprijs.
2. Kan de minister een overzicht geven van de nog geplande werken in het kader van het Sigmaplan in dit gebied? Graag een overzicht met indicatie van timing en kostprijs.
3. Kan de minister preciseren hoe De Vlaamse Waterweg omgaat met de in het RUP vastgestelde bestemmingen, de natuurwaarden en de aanduiding als erfgoedlandschap?
4. Hoe houdt De Vlaamse Waterweg hier rekening met recente inzichten over droogte en waterbeheersing? Is de minister van oordeel dat het (geactualiseerde) Sigmaplan in het licht van deze nieuwe inzichten een nieuwe actualisatie nodig heeft?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 587 van 13 januari 2023

van **ARNOUT COEL**

---

1. Hierbij vindt u het overzicht van de uitgevoerde werken:
  - 2019: veiligheidsdijk, bres, meander 1, vispasseerbare stuw in deelgebied 1 Vinkenberg:
    - Januari 2019 t.e.m. juli 2019
    - 839.000,07 €
  - 2020: meanders 12, 13, 14 en 15 te Aarschot en Begijnendijk:
    - Februari 2020 t.e.m. november 2020
    - 773.705,21€
  - 2020-2021: meander 23 te Rotselaar:
    - Februari 2020 t.e.m. maart 2021
    - 326.258,52€
  - 2021-2022: vistrap 's hertogenmolens Aarschot
    - Oktober 2021 t.e.m. april 2022
    - 178.322,72€
2. Hierbij vindt u het overzicht van de nog geplande werken:
  - (najaar) 2023: Meander 5 te Zichem:
    - Raming 1,0 mio euro
  - 2024: aansluiting Laak afwaarts Aarschot & veiligheidsmaatregelen Hellicht (Rotselaar):
    - Raming 1,0 mio euro
  - 2024: Meanders 17, 18, 21, 22 & 25, , te Aarschot, Begijnendijk en Rotselaar
    - Raming 3,0 mio euro
  - 2024: Meanders 31 & 32, gelegen te Rotselaar:
    - Raming 1,0 mio euro
  - 2024: Meanders 6, 7 & 9, op de grens van Scherpenheuvel-Zichem en Aarschot:
    - Raming 2,0 mio euro
3. Het uitvoeringsprogramma van het AGNAS-GRUP Demervallei werd beslist door de Vlaamse Regering in 2011. Die beslissing legt de ruimtelijke doelstellingen vast die ingevuld moeten worden via het GRUP Demervallei. In 2016 keurde de Vlaamse Regering de beslissingsnota goed met daarin alle genomen beslissingen tussen de verschillende Demerpartners en -besturen.

In het kader van het Sigmapijn, projectgebied Demervallei, werden verschillende overlegplatformen geïnitieerd om de plannen en maatregelen projectmatig én thematisch met de betreffende stakeholders te bespreken zodat De Vlaamse Waterweg nv (DVW) kan worden gewezen op beperkingen, aanduidingen, vaststellingen, beschermingen ...

Het is ook binnen één van deze werkgroepen (dagelijks bestuur) dat het GRUP Demervallei werd voorbereid en besproken. De interbestuurlijke voorkeursbeslissing uit 2016 omschrijft de te realiseren doelstellingen op vlak van water, natuur, erfgoed, recreatie ...

Het betreft een evenwichtig en integraal compromis, waarbij het geheel meer is dan de som van de delen.

In dialoog met de verschillende werkgroepen tracht DVW nu om de - in de interbestuurlijke voorkeursbeslissing opgenomen - doelstellingen op het terrein uit te voeren. Omdat het GRUP Demervallei is opgemaakt als vertaling van de voorkeursbeslissing uit 2016, zouden de ruimtelijke bestemmingen de realisatie van de doelstellingen in theorie moeten faciliteren.

Het agentschap Onroerend Erfgoed neemt sinds de start van het Sigmaplan deel aan de overlegplatformen van DVW, omdat de erfgoedwaarden in de Demer- en Laakvallei tussen Diest en Werchter in 2014 vastgesteld waren als landschapsatlasrelict.

Het agentschap gaf inhoudelijke aandachtspunten mee over de erfgoedelementen, die tot dan een niet beschermd statuut kenden. De werkgroep GRUP Demervallei maakte dan ook keuzes die niet altijd rekening hielden met die aandachtspunten. In 2021 heeft de Vlaamse Regering de erfgoedwaarden van de vallei verankerd en veilig gesteld door het gebied met een RUP vast te stellen als erfgoedlandschap. Door dit gewijzigd statuut kreeg het agentschap Onroerend Erfgoed een formele rol als adviesinstantie in het geplande vergunningstraject. Bepaalde deelplannen van DVW die klaar waren voor het aanvragen van de omgevingsvergunning, zoals voor het aanleggen van grote afstanden rivierherstel en aanzienlijke hoeveelheden waterberging, werden daarom negatief beoordeeld omwille van de impact op de erfgoedwaarden. Voor andere deelplannen zijn er voorwaarden gevraagd om tot een gunstige beoordeling te komen vanuit erfgoed oogpunt. Om die reden vindt er over dit dossier nu bilateraal overleg plaats tussen De Vlaamse Waterweg en het agentschap Onroerend Erfgoed.

Dit probleem stelt zich echter niet in de gehele afbakening van het GRUP Demervallei. Het merendeel van de voorbereide maatregelen voldoen wél aan alle vastgelegde bestemmingen, natuurwaarden en aanduiding als erfgoedlandschap. DVW maakt er werk van om de plannen waarvoor agentschap Onroerend Erfgoed negatief preadvies verleende aan te passen. Dit zal enkele jaren studiewerk vragen aangezien de voorwaarden van het agentschap Onroerend Erfgoed ook aanzienlijke effecten hebben op alle andere doelstellingen (water, natuur, ...) en grondig moeten worden onderzocht in (grond)watermodelleringen, passende beoordelingen, etc.

4. Het Sigmaproject Demervallei, zoals goedgekeurd in de interbestuurlijke voorkeursbeslissing van 23 december 2016 en zoals geoptimaliseerd in samenwerking met de overlegstructuur, voldoet aan alle recente inzichten rond droogte en waterbeheersing en zal een grote sprong voorwaarts betekenen in de strijd tegen droogte en wateroverlast. DVW zoekt ook op projectniveau steeds naar de meest optimale realisatie van de doelstellingen, met inachtnaam van de recentste inzichten. Aangezien de integrale doelstellingen zo geformuleerd zijn dat ze niet wijzigen door recentere inzichten, is het projectniveau het meeste efficiënte en effectieve niveau om deze inzichten te vertalen in lokale optimalisaties.